

2004

SISÄLTÖ

2

Pääjohtajan katsaus

4

Toimintakatsaus

12

Tuloksellisuuden kuvaus

20

**Tilinpäätöslaskelmat ja
niiden liitteenä annettavat tiedot sekä
tilinpäätöksen laskelmien tarkastelu**

30

Sisäinen valvonta

32

Liitteet

Organisaatio ja tehtäväjako
Loppusuoritteet vuonna 2004

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1.1.2004–31.12.2004

180. toimintavuosi

Pääjohtajan katsaus

Toimintavuosi oli Valtiontalouden tarkastusviraston neljäs vuosi eduskunnan yhteydessä. Siirrettäessä tarkastusvirasto eduskunnan yhteyteen eduskunnan odotukset kohdistuivat ennen muuta entistä parempaan tiedonsaantiin tarkastusten tuloksista. Tarkastusvirasto on ottanut tämän huomioon muun muassa tarkastustulosten raportoinnissa. Tarkastusviraston kaikki tarkastuskertomukset on saatettu eduskunnan asianomaisen valiokunnan ja jokaisen kansanedustajan tietoon. Lisäksi tarkastusviraston henkilökunta on ollut eduskunnassa kuultavana tarkastuskertomuksia käsiteltäessä. Eduskunta on vastauksessaan tarkastusviraston toiminnastaan eduskunnalle viime syksynä antamaan kertomukseen todennut, että tarkastuskertomukset ja niissä esitetyt havainnot ovat tulleet osaksi päivittäistä eduskuntatyötä. Täten vakiintunutta toimintatapaa voidaan pitää varsin onnistuneena.

Toimintavuonna päätettiin toiminnantarkastuksen uudelleenorganisoinnista. Nykyiset toiminnantarkastuksen toimintayksiköt lakkautetaan ja toiminnantarkastus ja sen henkilökunta kootaan 1.6.2005 toimintansa aloittavaan toimintayksikköön. Muutoksen tavoitteena on parantaa tarkastusprosessin sekä tarkastuskertomusten laatua ja yhdenmukaisuutta, luoda edellytykset toiminnan johtamiselle ja uusiutumislle sekä tarkastajien välisen yhteistyön lisäämiselle.

Tarkastusviraston henkilöstön vaihtuvuus pysyi edelliseen vuoteen verrattuna samalla tasolla. Vaihtuvuus koski myös tarkastusta suorittavien toimintayksiköiden johtoa. Tilintarkastuksen ja toiminnantarkastuksen toisen toimintayksikön uudet johtajat nimitettiin loppuvuodesta 2004. Näiden nimitysten myötä myös viraston johtoryhmän kokoonpano muuttui.

Tarkastusvirasto ja virastossa edustettuna olevat henkilöstöjärjestöt tekivät sopimuksen tarkastusviraston vuotuisiin talousarvioihin perustuvasta ohjelmasta henkilöstön palkkauksen ja viraston kilpailukyvyn kehittämisestä vuosina 2004–2009. Ohjelman keskeisimpinä tavoitteina on turvata viraston kilpailukyky ja toimintaedellytykset työnantajana sekä ammattitaitoisen, osaavan ja tehtäviinsä motivoituneen hen-

kilökunnan rekrytointi ja ylläpitäminen. Eduskunta hyväksyi valtion vuoden 2005 talousarviossa määrärahan ohjelman aloittamiseksi.

Viraston ammattitaidon turvaaminen edellyttää kannustavan ja kilpailukykyisen palkkauksen lisäksi panostamista henkilöstön kehittämiseen. Tarkastusvirastossa käytettiin henkilöstön kehittämiseen enemmän työpäiviä kuin aiemmin.

Toimintavuonna tarkastusviraston tilintarkastukset kattoivat kaikki valtion 115 tilivirastoa, kaksi talousarvion ulkopuolista valtion rahastoa sekä valtion tilinpäätöksen. Kertomusvuonna aloitettiin varainhoitovuoteen 2004 kohdistuvat 117 tilintarkastusta sekä valtion tilinpäätöksen tarkastus. Tilintarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta oli 53,5 prosenttia.

Kertomusvuoden alkaessa oli vireillä 32 edelliseltä vuodelta jatkuvaa toiminnantarkastusta ja seitsemän esiselvitystä. Näistä 39 aiheesta päätökseen saatettiin kertomusvuoden kuluessa 23. Edelliseltä vuodelta jatkuneiden tarkastusten lisäksi vuoden 2004 tarkastussuunnitelmaan sisällytettiin kertomusvuoden alussa 36 uutta aihetta sekä vuoden kuluessa vielä lisää siten, että uusia aiheita suunnitelmassa kaikkiaan oli 47. Näistä 36 käynnistettiin esiselvityksellä tai suoraan tarkastuksen muodossa. Uusista aiheista valmistui 26 esiselvitystä ja 6 tarkastusta saatettiin vuoden aikana loppuun. Toiminnantarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta oli 42,5 prosenttia. Yksiköiden yhteistyönä tehtiin kaikkia hallinnonaloja koskevat hallinnonalaeselvitykset, jotka ovat keskeisessä asemassa tarkastustoiminnan oikeassa kohdentamisessa.

Toimintavuosi oli viraston tuloksellisuuden kannalta hyvä. Lämpimät kiitokset siitä tarkastusviraston koko henkilökunnalle.

Tapio Leskinen

1 Toimintakatsaus

1.1 Asema ja tehtävät

Suomen perustuslain 90 §:n mukaan valtion taloudenhoidon ja valtion talousarvion noudattamisen tarkastamista varten eduskunnan yhteydessä on riippumaton Valtiontalouden tarkastusvirasto.

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 1 §:n mukaan tarkastusviraston tehtävänä on tarkastaa valtion taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä valtion talousarvion noudattamista.

Viraston tarkastusoikeus ulottuu:

- valtioneuvostoon ja ministeriöihin,
- valtion virastoihin ja laitoksiin,
- valtion talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin,
- valtion liikelaitoksiin ja valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin,
- valtionapuihin,
- valtion maksuliikettä hoitaviin luottolaitoksiin sekä
- Suomen ja Euroopan unionin välisiin varainsiirtoihin.

Lisäksi tarkastusvirasto suorittaa eräitä kansainvälisten järjestöjen tilintarkastustehtäviä ja toimialaansa kuuluvia asiantuntija- ja neuvontatehtäviä sekä osallistuu tarkastusalan kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Valtion talousarvion ulkopuolisten rahastojen, valtion liikelaitoksien ja valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden sekä valtion maksuliikettä hoitavien luottolaitosten tilintarkastus suoritetaan lainsäädännössä säädettyjen tarkastustahojen toimesta.

1.2 Toiminnan päämäärä

Virasto katsoo, että sen toiminnan päämää-

ränä on tuottaa eduskunnalle, valtioneuvostolle ja sen alaiselle hallinnolle hyödyllistä ja luotettavaa valvonta- ja tarkastustietoa valtion taloudenhoidosta, talousarvion noudattamisesta ja hallinnon toiminnasta.

Tarkastustoiminnalla ja siihen sisältyvien keskeisten osaamisalueiden asiantuntijatoiminnalla tarkastusvirasto haluaa

- varmistaa, että valtion talousarviota ja taloudenhoitoa koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan,
- edistää valtionhallinnon tuloksellisuutta sekä
- tukea hyvää hallintoa ja taloudenhoitoa koskevien yleisten periaatteiden toteuttamista hallinnossa.

Tarkastusvirasto toteuttaa tarkastustehtäviensä tilintarkastuksella ja toiminnantarkastuksella. Näiden toisiaan täydentävien tarkastuslajien varaan ja keskinäiselle vuorovaikutukselle rakentuu viraston kokonaisuutena menestyksellinen hoitaminen.

Tilintarkastus on vuotuista ja kohdistuu kaikkiin valtion tilinpäätösvelvollisiin virastoihin ja laitoksiin. Tarkastustoiminnalla ja siihen sisältyvien keskeisten osaamisalueiden asiantuntijatoiminnalla valtionhallinnossa tilintarkastus

varmistaa, että

- valtion talousarviota ja sen soveltamiseen liittyvää keskeistä lainsäädäntöä noudatetaan,
- valtion tilinpäätöksen ja tilivirastojen tilinpäätösten oikeiden ja riittävien tietojen vaatimus toteutuu

ja edistää

- eduskunnan budjettivallan toteutumista,
- asianmukaisen sisäisen valvonnan toteutumista,

- hyvään taloudenhoitoon kuuluvien periaatteiden noudattamista sekä
- hallinnon tuloksellisuutta.

Toiminnantarkastus on kertaluonteista ja kohdistuu useita toimijoita käsittäviin tehtäväläyksiin, hallintoa läpäiseviin toimintoihin, tietyn hallintolohkon, viranomaisen tai valtionavun saajan hoitamaan rajattuun tehtävään, talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin, liikelaitoksiin tai valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin.

Toiminnantarkastuksen keskeisenä päämääränä on tuoda esiin hallinnon tuloksellisuuden merkittävät puutteet ja ongelmat sekä niiden perimmäiset syyt ja tuottaa niistä asianomaisille päätöksentekijöille taloudenhoiton ohjauksessa tarpeellista tietoa käytökelpoisessa muodossa.

Sekä tilintarkastus että toiminnantarkastus ovat ministeriöiden sekä niiden alaisten virastojen ja laitosten ulkoista tarkastusta, joka turvaa ensisijaisesti valtion taloudellisia intressejä. Tilintarkastus palvelee eduskuntaa sekä valtioneuvostoa ja sen alaista hallintoa erityisesti varmistamalla taloudenhoiton laillisuutta ja talousarvion noudattamista. Toiminnantarkastus palvelee näitä erityisesti tuottamalla objektiivista tarkastustietoa valtion tehtävien hoidon tuloksellisuudesta ja myös ei-odotetuista vaikutuksista. Molemmat tarkastuslait turvaavat eduskunnalle ja valtiontalouden ohjaukselle raportoitavan informaation oikeellisuutta ja riittävyyttä. Raportoinnilla ministeriöille sekä virastoille ja laitoksille tuotetaan lisäarvoa niiden johtamiselle ja valvonnalle.

1.3 Visio ja arvot

Viraston visiona on olla valtiontalouden tarkastuksen huippuosaaja.

Tämä edellyttää, että virastolla on

- laadullisesti ja määrällisesti riittävästi sille kuuluvan tarkastus- ja asiantuntijatehtävän edellyttämää ammattitaitoa ja osaamista,
- viraston tehtävistä johdetut selkeät tarkastusten kohdentamiskriteerit,
- tehokkaat työn suunnittelu-, toteutus- ja seurantaprosessit sekä
- selkeä ja oikea-aikainen raportointi.

Viraston strategiassa vuosille 2003–2006 on vision sisältöä konkretisoitu tarkastusviraston eri sidosryhmien kannalta. Eduskunnan kannalta vision suuntainen toiminta merkitsee sitä, että tarkastusviraston toiminta tukee eduskunnan budjetti- ja lainsäädäntövaltaa tuottamalla objektiivista ja hyödyllistä tarkastustietoa talousarvion toimeenpanosta, lainsäädännössä hallinnolle asetettujen tehtävien hoidosta ja tavoitteiden toteutumisesta sekä hallinnon eduskunnalle antamien suunnitelmätietojen ja tilivelvollisuutta toteuttavien tietojen luotettavuudesta ja riittävydestä.

Valtioneuvoston ja sen alaisen hallinnon kannalta vision suuntainen toiminta merkitsee, että tarkastusvirasto ulkoisena tarkastajana tuottaa objektiivista ja hallinnon ohjauksessa tarpeellista tarkastustietoa hallinnon tuloksellisuuden kannalta olennaisista ja riskialttiista asioista, talousarvion, säännösten ja muiden ohjauspäätösten noudattamisesta valtion taloudenhoidossa sekä valtion ja tilivirastojen tilinpäätösten oikeellisuudesta. Lisäksi se merkitsee, että tarkastusvirasto toimii aloitteellisesti asiantuntemustaan hyödyntäen.

Kansalaisten kannalta vision suuntainen toiminta merkitsee, että tarkastusvirasto julkistaa avoimesti tarkastustuloksensa. Tämä edesauttaa sitä, että kansalaiset pitävät tarkastusvirastoa riippumattomana ja luotettavana tarkastusviranomaisena sekä kokevat viraston toiminnan tärkeäksi.

Viraston henkilökunnan kannalta vision suuntainen toiminta merkitsee, että tarkastusvirasto on työpaikkana kilpailukykyinen tarjoamalla henkilöstölle haasteellisia tehtäviä, mahdollisuuden kehittyä sekä ammatillisesti että yhteisön jäsenenä, oikeudenmukaisen ja kannustavan palkkauksen sekä ajanmukaiset työvälineet ja tukijärjestelmät.

Viraston johtamisessa ja muussa toiminnassa noudatetaan virastossa yhteisesti so-

vittuja arvoja, jotka ovat osaaminen, objektiivisuus, yhteistyö, rohkeus sekä tuloksellisuus.

1.4 Tarkastustoiminnan suunnittelu ja strategia

Viraston toimintastrategia muodostuu niistä linjauksista, joiden mukaan viraston toimintaa suunnataan, toteutetaan ja kehitetään ottaen huomioon viraston toimintaympäristön muutokset. Strategian luomisessa perustana on virastolle lainsäädännössä annettu tehtävä.

Tarkastusviraston toiminta perustuu pidemmän aikavälin suunnitteluun ja vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Suunnitelmissa määritellään toiminnan strategiset linjaukset ja toiminnan suuntaamisen painopisteet sekä vahvistetaan yksittäiset tarkastuskohteet. Viraston toimintastrategian vuosille 2003–2006 mukaan toiminnan keskeisimmät kriittiset menestystekijät ovat tarkastustoiminnan oikea kohdentaminen ja viraston ammattitaidon turvaaminen.

Tarkastustoiminnan suuntaamiseksi tarkastusvirasto on vahvistanut seuraavat kriteerit:

- asian taloudellinen merkitys,
- riski valtiontalouden kannalta,
- uuden tiedon tuottaminen,
- valtion virastojen ja laitosten taloudenhoidon oikeellisuuden ja toimivuuden, raportoitavien tietojen luotettavuuden sekä talousarvion noudattamisen varmistaminen.

Virasto toteuttaa tarkastustehtävänsä tilintarkastuksella ja toiminnantarkastuksella, jotka toimivat samansuuntaisesti viraston päämäärien toteuttamiseksi.

Tilintarkastus kattaa kaikki valtion tilivirastot ja valtion tilinpäätöksen. Tilintarkastukset suunnataan tilivirastokohtaisesti edellä mainitut kriteerit huomioon ottaen.

Toiminnantarkastusten kohteet valitaan vuosittain erityisten kohdentamisalueiden pohjalta. Vuoden 2004 tarkastustoiminnan erityiset kohdentamisalueet olivat eduskun-

nan saamat oikeat ja riittävät tiedot talousarvioesityksissä ja hallituksen kertomuksessa valtiovarain hoidosta ja tilasta, hallinnon taloudelliset ohjausjärjestelmät, valtionavustukset ja muut tuet, valtion tulot ja rahoitusjärjestelmät sekä valtion hankintamenettelyt.

Yhtäläisen suojan periaatteen mukaisesti EU-varojen tarkastus saa virastossa saman painoarvon kuin kansallisten varojen tarkastus. Tarkastusvirasto tarkastaa Suomen ja Euroopan unionin välisiä varainsiirtoja samassa laajuudessa sekä samoja periaatteita ja menettelytapoja noudattaen kuin kansallisia varoja. Valtion runsaasta sadasta tilivirastosta noin 2/3:lla on kirjanpidossaan EU-varoihin liittyviä tapahtumia.

Virasto seuraa valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden, valtion liikelaitosten ja budjetin ulkopuolisten rahastojen toimintaa. Virasto julkaisee vuosittain selvityksen, jossa tarkastellaan konsernitason valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden toimintaa. Valtionyhtiöihin ja valtion liikelaitoksiin sekä budjetin ulkopuolisiin rahastoihin kohdistuvista tarkastuksista päätetään erikseen.

1.5 Organisaatio

Tarkastusvirastoa johtaa eduskunnan valitsema pääjohtaja. Viraston muun organisaation muodostavat lakisääteinen neuvottelukunta, tarkastuksen toimintayksiköt ja sisäisten palvelujen yksikkö (organisaatiokaavio liitteenä 1). Tarkastusviraston päätoimipaikka sijaitsee Helsingissä. Virastolla on toimipaikat myös Turussa ja Oulussa.

Tarkastuksen toimintayksiköt ovat tilintarkastuksen toimintayksikkö ja kaksi toiminnantarkastuksen toimintayksikköä. Sisäisten palvelujen yksikön tehtävänä on valmista ja hoitaa ne asiat, jotka koskevat tarkastusviraston sisäistä hallintoa ja tilivirastotehtäviä sekä sisäisiä tukipalveluja ja viraston yhteydenpitoa Euroopan tilintarkastustuomioistuimeen.

Neuvottelukunnan tehtävänä on ylläpitää ja kehittää tarkastusviraston yhteyksiä yhteistyötahoihin, tehdä aloitteita tarkastus-

toiminnan kehittämiseksi sekä seurata tarkastustoiminnan suuntautumista, tuloksellisuutta ja palvelukykyä eri yhteistyötahojen kannalta. Neuvottelukunnan puheenjohtajana on toiminut kansanedustaja Olavi Ala-Nissilä, varapuheenjohtajana alivaltiosihtööri Juhani Turunen ja sihteerinä erikoistutkija Timo Lehtinen. Tarkastusviraston henkilöstön valitsemana edustajana on toiminut ylitarkastaja Eeva Miettinen.

Neuvottelukunnan kokoonpano 2004–2005:

Olavi Ala-Nissilä, kansanedustaja
Reino Hjerppe, ylijohaja
Markku Lehto, kansliapäällikkö
Tapio Leskinen, pääjohtaja
Christel von Martens, ruotsinkielisen toiminnan johtaja
Eeva Miettinen, ylitarkastaja
Anita Niemi-Ilahti, hallintojohtaja
Anni Sinnemäki, kansanedustaja
Vappu Taipale, pääjohtaja
Juhani Turunen, alivaltiosihtööri
Kari Urpilainen, valtiontilintarkastajain puheenjohtaja

Kertomusvuonna neuvottelukunta koontui viisi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin sekä tarkastustoiminnan kohdentamista ja tarkastusten tuloksia että tarkastusviraston ulkoisia tarkastustoimintaan vaikuttavia tekijöitä.

Tarkastustoiminnan kohdentamiseen ja tarkastusten tuloksiin liittyen neuvottelukunta keskusteli hallinnonalakohtaisen tarkastustarpeen kartoittamisesta, tarkastusviraston eduskunnalle antamasta kertomuksesta toiminnastaan sekä tarkastusviraston toiminta- ja tarkastussuunnitelmasta vuodelle 2005. Tarkastusviraston ulkoisista tarkastustoimintaan vaikuttavista asioista kokouksissa käsiteltiin valtioneuvoston controller-toimintoa sekä valtiontalouden parlamentaarisen valvonnan uudelleen järjestämistä.

1.6 Henkilöstö

Tarkastusviraston henkilöstöä koskevat tiedot ja vertailu kolmeen edelliseen toimintavuoteen esitetään seuraavissa taulukoissa ja kuvioissa:

HENKILÖSTMÄÄRÄ				
Vuosi	Henkilöstön määrä 31.12.	Henkilötyövuosien lukumäärä (htv)	Palkattomat virkavapaat (htv) ¹	Virkojen lukumäärä 31.12.
2001	129	132	15	145
2002	138	137	14	146
2003	143	141	8	146
2004	141	140	7	147

Vuoden 2004 lopussa työssä olevan henkilöstön kokonaismäärä oli 141 henkilöä. Henkilötyövuosien määrä on kasvanut 6,1 prosenttia (8 htv) vuodesta 2001. Palkattomien virkavapauksien määrä on vastaavana aikana vähentynyt 8 henkilötyövuodella.

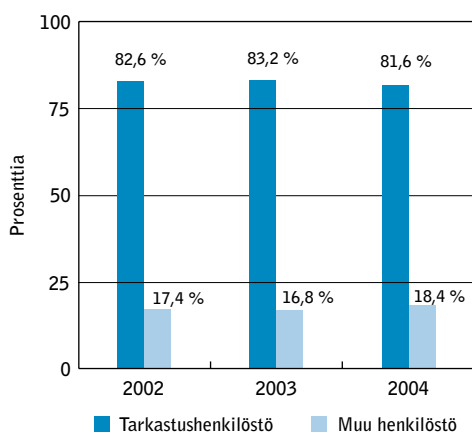
¹ Palkattomiin virkavapaisiin sisältyvät äitiys- ja vanhempainvapaan palkaton ajanjakso, isyysvapaa, hoitovapaa, eläke/kuntoutustuki, opintovapaa, muualla työskentely, julkinen tehtävä, palkaton yksityisasia, vuorotteluvapaa ja osa-aikaeläke

Henkilöstörakenne

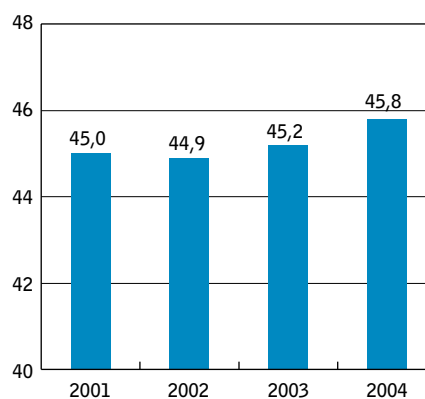
MÄÄRÄAIKAISTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ			
Vuosi	Vakinaiset (lkm)	Määräaikaiset (lkm)	Määräaikaiset (% -osuus)
2001	119	10	7,8
2002	124	14	10,1
2003	137	6	4,2
2004	131	10	7,1

Määräaikaisessa virkasuhteessa olevien henkilöiden lukumäärä oli vuoden 2004 lopussa yhteensä 10, joka on 7,1 prosenttia koko henkilöstöstä.

KUVIO 1: TARKASTUSHENKILÖSTÖN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.

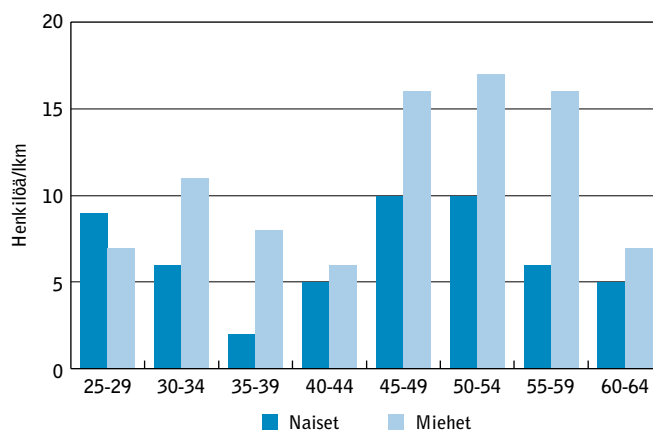
KUVIO 2: HENKILÖSTÖN KESKI-IKÄ 31.12.

Vuoden 2004 lopussa tarkastushenkilöstön määrä oli 115 (81,6 prosenttia koko henkilöstöstä) ja muun henkilöstön 26 (18,4 %). Vuotta aiemmin tarkastushenkilöstön määrä oli 119 (83,2 %) ja muun henkilöstön 24 (16,8 %).

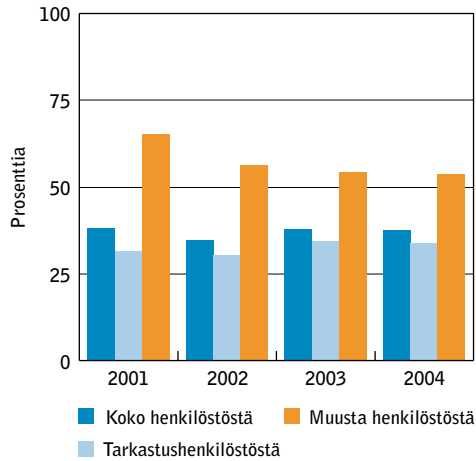
Henkilöstön keski-ikä on tarkasteluajanjaksolla edelleen noussut.

KUVIO 3: HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA 31.12.

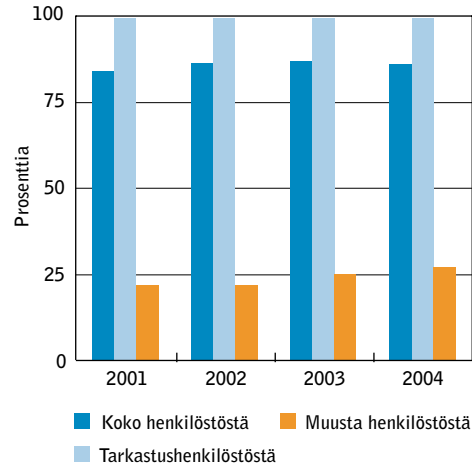
Kaksi suurinta ikäryhmää olivat vuoden lopussa 45–49 -vuotiaat (18,4 %) ja 50–54 -vuotiaat (19,1 %). Koko henkilöstöstä 45 vuotta täyttäneiden osuus oli 61,7 prosenttia (miehistä 63,6 % ja naisista 58,5 %). Lukumääräisesti eniten oli miehiä ikäryhmässä 50–54 -vuotiaat.

KUVIO 4: NAISTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.

Viraston palveluksessa oli naisia 37,6 prosenttia koko henkilöstöstä. Tarkastushenkilöstöstä naisia oli 33,9 prosenttia ja muusta henkilöstöstä 53,2 prosenttia.

KUVIO 5: KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEIDEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.

Korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 85,8 prosenttia koko henkilöstöstä, 99,1 prosenttia tarkastushenkilöstöstä ja 26,9 prosenttia muusta henkilöstöstä.

Henkilöstön kehittäminen

Vuosi	Henkilötyöpäivinä (htp)	Henkilötyöpäivää henkilötyövuotta kohden (htp/htv)	Kustannukset (euroa)	Kustannukset henkilötyövuotta kohden (euroa/htv)
2001	1 321	10,0	357 628	2 709
2002	1 130	8,2	308 996	2 255
2003	1 273	9,0	355 992	2 525
2004	1 612	11,5	431 199	3 080

Henkilöstön kehittäminen sisältää ulkoisen ja sisäisen koulutuksen lisäksi myös henkilöstön omaehtoisen kehittämisen. Henkilöstön kehittämiseen käytettiin 11,5 htp/htv. Tarkastushenkilöstö käytti 13,3 htp/htv ja muu henkilöstö 3,3 htp/htv. Henkilöstön kehittämiskustannukset olivat 4,5 prosenttia viraston kokonaiskustannuksista. Kustannukset muodostuvat pääosin palkkakustannuksista.

Sairauspoissaolot ja käynnit työterveyshuollossa

Vuosi	Henkilötyöpäivinä (htp)	Henkilötyöpäivää henkilötyövuotta kohden (htp/htv)	Sairaus-tapaukset (lkm)	Tapaukset (lkm/htv)	Käynnit työterveys-huollossa (lkm/htv)
2001	1 082	8,2	360	2,7	–
2002	823	6,0	293	2,1	4,2
2003	1 149	8,1	380	2,7	4,7
2004	1 498	10,7	376	2,7	4,9

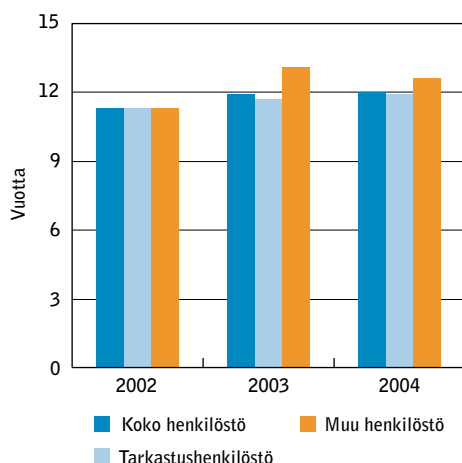
Lukumääräisesti eniten oli 1-3 päivän sairaustapauksia (82 %). Yli 11 päivän sairauspoissaolojen osuus on vuonna 2004 kasvanut 7 prosenttiin kaikista sairaustapauksista. Edellisenä vuonna niiden osuus oli 4 prosenttia. Sairauspäivinä tarkasteltaessa pitkien sairauspoissaolojen osuus on kasvanut 62 prosenttiin edellisen vuoden 36 prosentista. Samalla käynnit työterveyshuollossa ovat jonkin verran lisääntyneet.

Henkilöstön vaihtuvuus

VAIHTUVUUS (TOISEN TYÖNANTAJAN PALVELUKSEEN SIIRTYNEET)			
Vuosi	Määräaikaiset	Vakituiset	Osuus henkilöstöstä (%)
2001	5	4	7,0
2002	0	10	7,2
2003	0	8	5,6
2004	0	7	5,0

Toisen työnantajan palvelukseen siirtyminen on tarkastusvirastossa muun valtionhallinnon tapaan viime vuosina hieman lisääntynyt. Vuoden 2004 aikana toisen työnantajan palvelukseen siirtyi 7 henkilöä vakituisesta palvelussuhteesta, joka on 5,0 prosenttia koko henkilöstöstä. Kokonaisvaihtuvuus oli koko henkilöstöstä 8,6 prosenttia. Kasvua oli edellisestä vuodesta 1,6 prosenttiyksikköä.

KUVIO 6: KESKIMÄÄRÄINEN PALVELUSAIKA TARKASTUSVIRASTOSSA 31.12.

Vuoden lopussa koko henkilöstön keskimääräinen palvelusaika oli 12,0 vuotta. Tarkastushenkilöstö on ollut keskimäärin 11,9 vuotta ja muu henkilöstö 12,6 vuotta viraston palveluksessa. Henkilöstön palvelusaika on kasvanut melko tasaisesti. Vuonna 2003 henkilöstön keskimääräinen palvelusaika oli 11,9 vuotta.

1.7 Viraston toiminnan kehittäminen

Tarkastustoiminnan kehittämistä on käsitelty kohdissa 2.3.3 ja 2.4.3.

Toimintavuonna loppuun saatetun selvityksen pohjalta tehtiin päätös toiminnantarkastuksen uudelleen organisoinnista. Nykyiset toiminnantarkastuksen toimintayksiköt

lakkautetaan ja toiminnantarkastus ja sen henkilökunta kootaan 1.6.2005 toimintansa aloittavaan toimintayksikköön. Muutoksen tavoitteena on parantaa tarkastusprosessin sekä tarkastuskertomusten laatua ja yhdenmukaisuutta, luoda edellytykset toiminnan johtamiselle ja uusiutumislle sekä tarkastajien välisen yhteistyön lisäämiselle.

Ulkoisia verkkopalveluja uudistettiin viraston verkkopalvelustrategian mukaisesti. Uudet verkkosivut, joilla parannettiin ajankohdittaisen tarkastustiedon saatavuutta muun muassa tuomalla tarkastuskertomukset kokonaisuudessaan verkkoon, avattiin lokakuussa.

Kertomusvuonna tarkastusvirastossa toteutettiin työuupumuskysely, jossa työntekijöiden jaksamista ja työuupumuksen tasoa arvioitiin BBI-15 mittarilla. Kyselyyn osallistuivat kaikki viraston työntekijät. Kyselyn mukaan viraston henkilöstön kokonaistilanne on mittarin suoritusarvoihin nähden normaalilla tasolla.

Tarkastusvirastoon tehdyn työsuojelutarkastuksen yhteydessä virastossa tehtiin VALMERI-kysely, jonka avulla selvitettiin henkilöstön käsityksiä työoloistaan. Kyselyssä arvioitiin fyysisistä työympäristöstä, tuki- ja liikuntaelinten kuormitusta sekä psykososiaalista kuormitusta. Viraston saamat tulokset edellä mainituilla osa-alueilla sekä osa-alueiden kokonaisindeksi olivat hieman toimialan keskiarvoja paremmat.

Henkilökohtaisen tiedonkäsittelyn työvälineitä uudistettiin hankkimalla joka vii-

dennelle työntekijälle uusi työasema. Lisäksi hankittiin uusia tietokonenäyttöjä. Viraston työasemien käyttöjärjestelmät päivitettiin ja samassa yhteydessä siirryttiin käyttämään yhteisiä palvelimia eduskunnan kanssa. Nämä projektit toteutettiin yhteistyössä eduskunnan tietohallinnon kanssa. Turun ja Oulun toimipaikkojen palvelimet päivitettiin ja samalla ne integroitiin osaksi eduskunnan verkkoa. Tarkastusvirastossa suoritettua it-it-searvioinnin yhteydessä tehtiin tietohallinnon nykytilan kartoitus, jota tullaan hyödyntämään vuonna 2005 tehtävien it-linjausten yhteydessä.

1.8 Kansainvälinen toiminta

Tarkastusvirasto toimii Euroopan unionin jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kansallisena yhteysviranomaisena. Kertomusvuonna virasto osallistui vakiintuneeseen tapaan Euroopan unionin tarkastusvirastojen pääjohtaja- ja yhteyshenkilökokouksiin sekä pääjohtajakokousten asettamien työryhmien työskentelyyn. Pääjohtajakokouksissa tarkastusvirastot vaihtavat tarkastuskokemuksia ja tekevät EU-varojen tarkastusta koskevia yhteisiä linjauksia. Lisäksi virasto osallistui tarkkailijana tilintarkastustuomioistuimen kaikkiin viiteen tarkastuskäyntiin Suomessa ja vastasi tilintarkastustuomioistuimen kyselyihin ja tietopyyntöihin.

Virasto on eri valtioiden ylimpien tarkastuselinten kansainvälisen järjestön Intosain ja sen eurooppalaisen tytäryrjestön Eurosain jäsen. Virasto on osallistunut vakiintuneeseen tapaan järjestöjen kokouksiin ja seminaareihin sekä vastannut järjestöistä ja sen työryhmistä tuleviin viraston toimintaa koskeviin kyselyihin. Kansainvälisessä yhteistyössä keskeisessä asemassa on valtiontalouden tarkastuksen menettelytapoja koskeva tiedonvaihto. Intosain ja Eurosain toimintamuotoja ovat myös tarkastusmenettelmien ja tarkastusstandardien kehittämistyö. Kertomusvuonna tarkastusvirasto osallistui Lontoossa pidettyyn Eurosain tarkastusseminaariin

sekä Budapestissa järjestettyyn Intosain 18. kongressiin. Lisäksi tarkastusviraston edustajat osallistuivat Bernissä pidettyyn Eurosain it-työryhmän kokoukseen ja Varsovassa järjestettyyn vero- ja tulliasioita koskevaan koulutusseminaariin.

Tarkastusvirasto osallistui Euroopan unionin tarkastusvirastojen yhteiseen EU:n rakennerahastojen tarkastusta koordinoivan työryhmän sekä alv-työryhmän työhön.

Pohjoismaiden tarkastusvirastojen välisen yhteistyö ja keskinäinen tiedonvaihto toteutuivat perinteisellä tavalla. Toimintavuonna Suomi isännöi Helsingissä pohjoismaiden tarkastusvirastojen yhdyshenkilökokouksen sekä osallistui Kööpenhaminassa järjestettyyn pääjohtajakokoukseen. Virasto osallistui Oslossa ja Kööpenhaminassa pidettyihin talousrikollisuutta, väärinkäytöksiä ja tarkastusta käsitteleviin työryhmien kokouksiin. Tarkastusvirasto isännöi pohjoismaisen toiminnantarkastusseminaarin ja osallistui Pohjoismaiden tarkastusvirastojen tiedottajatapaamiseen Kööpenhaminassa sekä koulutusyhdyshenkilöseminaariin Oslossa. Virastossa suoritettu it-itsearviointi tehtiin yhteistyössä Tanskan kollegaviraston kanssa. Lisäksi viraston edustaja osallistui Reykjavikissa pidettyyn Pohjoismaiden tarkastusvirastojen yhteiskertomusta valmistelevan työryhmän kokoukseen.

Baltian maiden tarkastusvirastojen kanssa yhteistyötä tehtiin osallistumalla Vilnassa pidettyyn Baltian maiden ja Pohjoismaiden yhteistyökokoukseen sekä isännöimällä Viron tarkastusviraston kaksi virastovierailua.

Toimintavuonna tarkastusvirastoon tehtiin ulkomailta yhteensä 13 tutustumiskäyntiä ja vierailua. Vieraat tulivat pääasiassa EU-maista. Tarkastusviraston edustajat osallistuivat yhteensä 23 ulkomailta järjestettyyn kokoukseen ja seminaariin. Lisäksi tarkastusvirasto toimi Itämeren suojelukomission NOMUS-lautakunnan, Nordiska institutet för Samtidskonstin ja Nordiskt utvecklingscenter för handikapphjälpmedelin tilintarkastajana sekä eräiden Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien projektien tilintarkastajana.

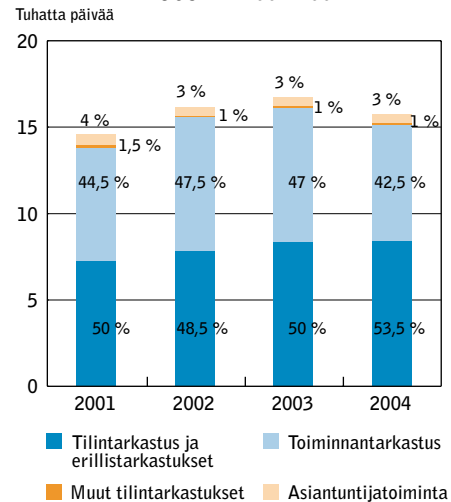
2 Tuloksellisuuden kuvaus

2.1 Viraston tulokset

Tarkastusvirasto antoi kertomusvuonna 117 tilintarkastuskertomusta (2003 116 kpl, 2002 115 kpl) ja valtion tilinpäätöstä koskevan tarkastuskertomuksen. Kertomusvuonna aloitettiin varainhoitovuoteen 2004 kohdistuvat 117 tilintarkastusta sekä valtion tilinpäätöksen tarkastus. Tilintarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 7) oli 53,5 prosenttia, joka on 3,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuonna.

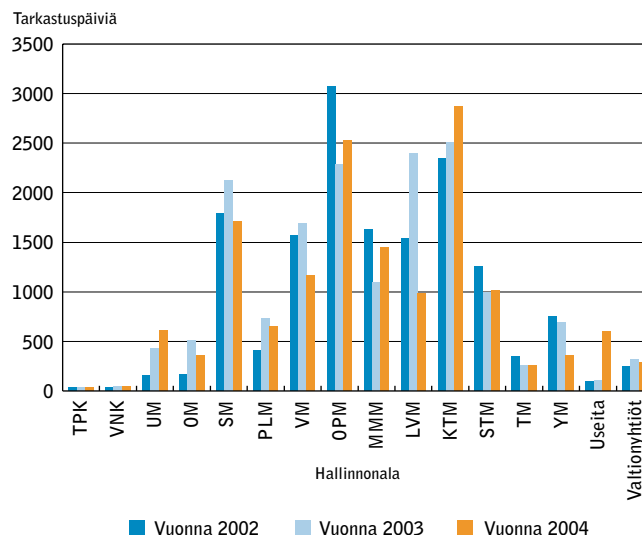
Tarkastusvirasto saattoi kertomusvuonna päätökseen 29 toiminnantarkastusta (2003 35 kpl, 2002 32 kpl). Näistä 25 tarkastusta päättyi tarkastuskertomukseen, kaksi selvitykseen, yksi esiselvitykseen ja yksi kirjeseen. Vuodelle 2005 siirtyi 44 käynnissä olevaa toiminnantarkastusta tai esiselvitystä (2003 41 kpl, 2002 39 kpl). Toiminnantarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 7) oli 42,5 prosenttia, joka oli 4,5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisvuonna.

KUVIO 7: TYÖAJAN KOHDISTUMINEN VUOSINA 2001-2004

Vuonna 2004 päättyneet tilintarkastukset, erillistarkastukset ja toiminnantarkastukset kohdistuivat hallinnonaloittain kuviota mukaisesti. Kuviota tulkittaessa on otettava huomioon, että tilintarkastuksen osalta tulokseen vaikuttaa tilivirastojen sijoittuminen hallinnonaloittain. Toiminnantarkastuk-

KUVIO 8: PÄÄTTYNEIDEN TARKASTUSTEN KOHDISTUMINEN ERI HALLINNONALOILLE 2002-2004

sen osalta laskelmassa ovat mukana ainoastaan ne tarkastuspäivät, jotka on käytetty toimintavuonna päätyneisiin tarkastuksiin. Muutokset tarkastuspäivien hallinnonaloit-
taisessa kohdentumisessa selittyvät lähinnä valmistuneiden toiminnantarkastusten jakautumisella hallinnonaloittain.

Muiden tarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 7) oli 1,0 prosenttia.

Vuonna 2004 valmistuneista tarkastuksista on luettelo tämän kertomuksen liitteenä.

Viraston asiantuntijatehtäviin liittyen tehtiin aloitteita, annettiin lausuntoja, suoritettiin neuvontaa, toimitettiin kouluttajana, osallistuttiin viraston ulkopuolisiin työryhmiin, oltiin asiantuntijana kuultavana ja käsiteltiin valtion taloudenhoitoa koskevia kanteluita. Asiantuntijatoiminnan osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 7) oli 3 prosenttia.

2.2 Viraston kustannukset ja työajan käyttö

Tarkastusviraston kustannukset (kuvio 9) olivat yhteensä 9,63 miljoonaa euroa (2003 9,43 milj. €, 2002 8,92 milj. €), josta toiminnantarkastuksen osuus oli 4,72 miljoonaa euroa (2003 4,68 milj. €, 2002 4,45 milj. €) ja tilintar-

kastuksen osuus 4,90 miljoonaa euroa (2003 4,71 milj. €, 2002 4,40 milj. €). Laskelmassa viraston vuoden 2004 kiinteistökustannukset (0,96 milj. €), sisäisten palveluiden kustannukset (0,92 milj. €) sekä muut yhteiset kustannukset (1,41 milj. €) on kohdistettu tulosalueille.

Ulkoiseen suoritustuotantoon (kuvio 10) eli tarkastus- ja asiantuntijatoimintaan käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta (ei sisällä palkallista poissaoloa) oli toiminnantarkastuksen tulosalueella 62 prosenttia (2003 70 %, 2002 70 %). Tilintarkastuksen tulosalueella ulkoisten suoritteiden osuus oli 71 prosenttia (2003 71 %, 2002 70 %). Koulutuksen osuus tarkastusviraston tehollisesta työajasta oli noin 6 prosenttia.

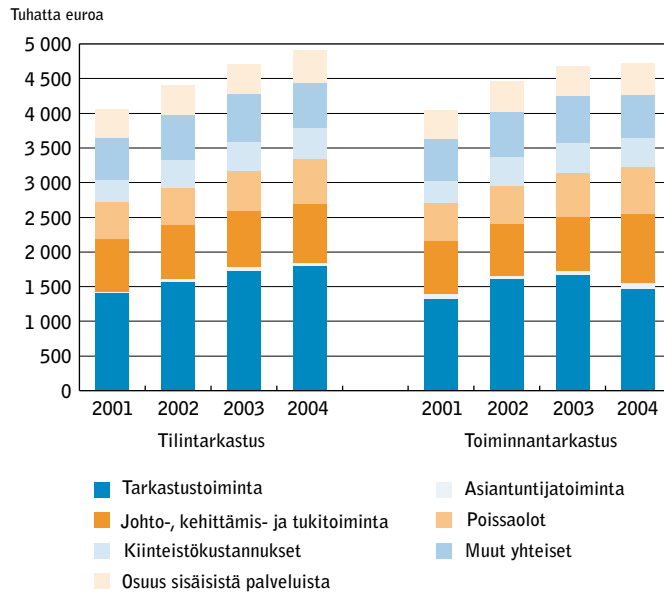
Tarkastusviraston ulkoisen suoritustuotannon (kuvio 11) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 611 euroa, joka on 8,3 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Tilintarkastuksen ulkoisen suoritustuotannon (kuvio 12) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 565 euroa (kasvu edellisvuodesta 3,3 %). Toiminnantarkastuksen tulosalueen ulkoisen suoritustuotannon (kuvio 13) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 668 euroa (kasvu edellisvuodesta 15,0 %).

Viraston kokonaispalkkasumma ilman sivukuluja oli 5,89 miljoonaa euroa (2003 5,69 milj. €, 2002 5,35 milj. €).

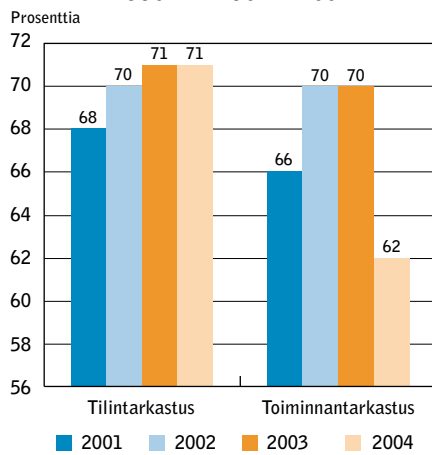
TYÖAIKA HENKILÖTYÖPÄIVINÄ (htp) JA HENKILÖTYÖVUOSINA (htv)			
	2002	2003	2004
Henkilötyöpäivinä	34 323	35 505	35 619
Henkilötyövuosina	137	141	140
TYÖAJAN JAKAANTUMINEN %			
	2002	2003	2004
Tehollinen työaika	83	81	80
Vuosilomat	12,5	14	14
Lomarahavapaat	1,5	1	1
Sairauspoissaolot	2	3	4
Palkalliset muut poissaolot	1	1	1
Yhteensä	100	100	100

Henkilötyövuosien laskennassa on käytetty jakajana vuosina 2002 ja 2003 251 työpäivää ja vuonna 2004 254 työpäivää.

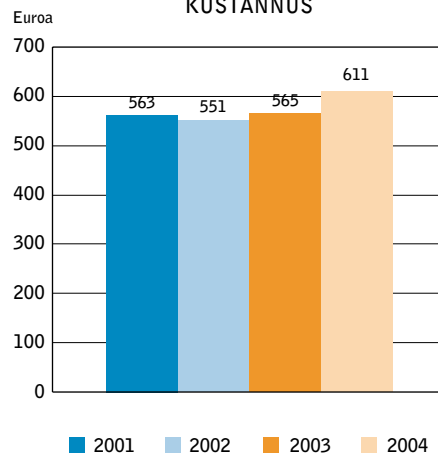
KUVIO 9: VTV:N KUSTANNUKSET
TULOSLUEITAIN VUOSINA 2001-2004

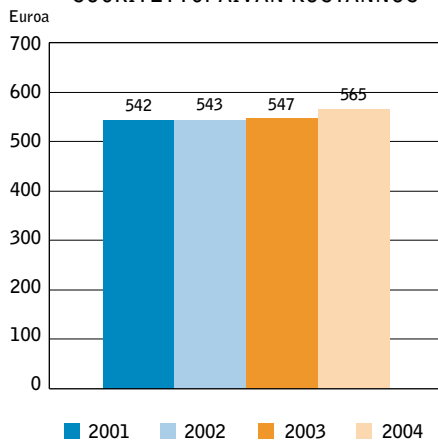
KUVIO 10: TYÖAJAN KÄYTTÖ ULKOISEEN
SUORITETUOTANTOON

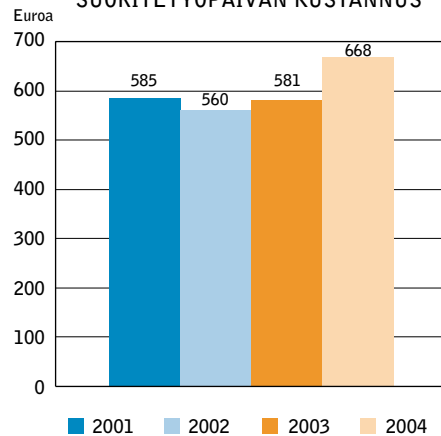
KUVIO 11: VTV:N SUORITETYÖPÄIVÄN
KUSTANNUS

KUVIO 12: TILINTARKASTUKSEN
SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS

KUVIO 13: TOIMINNANTARKASTUKSEN
SUORITETYÖPÄIVÄN KUSTANNUS

2.3 Tilintarkastuksen tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus

2.3.1 Tuloksellisuus ja tavoitteiden saavuttaminen

Vuonna 2004 raportoitiin varainhoitovuoteen 2003 kohdistuneet tilintarkastukset. Tilintarkastukset kattoivat kaikki 115 tilivirastoa, kaksi talousarvion ulkopuolista valtion rahastoa ja valtion tilinpäätöksen. Tavoitteena oli suorittaa tarkastukset tarkastusohjeen laatuvaatimusten mukaisesti. Vuoden 2003 tilintarkastuksissa tuli laadun turvaamiseksi kiinnittää huomiota erityisesti tarkastusten suunnitteluun ja tarkastusprosessin hallintaan sekä kertomuslausumien evidenssiin ja selkeyteen. Myös väliraportoinnin ja vuosiyhteenvetojen laatutasoon ja raportoinnin oikea-aikaisuuteen tuli edelleen kiinnittää huomiota.

Tavoitteena oli aientaa tilintarkastusten valmistumista raportoimalla ministeriöiden tilintarkastukset 31.5.2004 mennessä (vuonna 2003 6.6. mennessä), muiden tilivirastojen tilintarkastukset 21.5.2004 mennessä (vuonna 2003 23.5. mennessä) sekä valtion tilinpäätöksen tarkastus 11.6.2004 mennessä. Tilivirastojen tilintarkastuksiin varattiin toimintayksikön työsuunnitelman mukaan keskimäärin 75 päivää.

Kaikki tavoitteeksi asetetut tilintarkastukset toteutettiin tarkastusohjeen laatuvaatimusten mukaisesti. Väliraportoinnin kehittäminen toteutui niin, että raporttien sisällössä korostuivat johtopäätökset. Väliraportte-

ja laadittiin 336, mikä merkitsee keskimäärin 2,9 raporttia tilivirastoa kohden (edellisenä vuonna 2,6). Tilivirastokohtaisten väliraporttien lisäksi laadittiin ministeriökohtaisia tulosohjauksen tilaa arvioivia väliraportteja.

Laskennallista keskimääräistä tilintarkastuskertomusten valmistumispäivää aiennettiin niin, että se oli ministeriöiden osalta 28.5.2004 (vuonna 2003 31.5.). Kymmenen ministeriön kertomukset valmistuivat tavoitteen mukaisesti 31.5.2004 mennessä ja kolmessa oli joidenkin päivien viive.

Muiden 102 tiliviraston tilintarkastuskertomusten keskimääräinen kertomusten valmistumispäivä oli sama kuin edellisenäkin vuonna eli 4.5. Tilivirastojen tilintarkastuskertomuksista 91 valmistui tavoitteen mukaisesti eli 21.5.2004 mennessä ja 11 kertomusta viivästyi muutamia päiviä. Aikataulutavoitteiden saavuttamistasoa voidaan pitää hyvänä.

Tilintarkastuskertomukset julkaistiin tarkastusviraston kotisivuilla ja painettu julkaisu niistä jaettiin entiseen tapaan sidosryhmille.

Tilivirastojen tilintarkastusten keskimääräinen työajankäyttö oli jonkin verran vähäisempää kuin suunnitelmassa eli 72 tarkastuspäivää tilivirastoa kohti (2003 70 päivää, 2002 61 päivää, 2001 60 päivää). Lukuihin sisältyvät myös järjestelmätarkastukset, joita tehtiin 11 tilivirastossa. Näiden vaikutus keskiarvoon oli kuusi tarkastuspäivää.

Ulkoisiin suoritteisiin käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta oli 71 prosenttia (2003 samoin 71 %, 2002 70 % ja 2001 68 %).

Vuonna 2004 raportoiduissa tilintarkastuksissa oli vuoden 2003 aikana suoritettun

TILINTARKASTUSTEN KESKIMÄÄRÄISET VALMISTUMISAJAT			
Vuosi	Ministeriöt (pvm)	Muut tilivirastot (pvm)	Kertomukset (kpl)
2001	5.6.	14.5.	116
2002	4.6.	9.5.	115
2003	31.5.	4.5.	116
2004	28.5.	4.5.	115

tarkastustyön osuus 48 prosenttia (2003 47 %, 2002 44 % ja 2001 42 %). Luku kuvaa niin sanotun tilikauden aikana suoritettua tarkastuksen osuutta, jota on pyritty lisäämään.

Tilintarkastuksen yhteenvedotiedot ja keskeiset johtopäätökset esitettiin tarkastusviraston toiminnastaan eduskunnalle antamassa kertomuksessa.

Toimintayksikön työssä olevan henkilöstömäärä oli vuoden 2004 alussa ja vuoden loppuun 64 henkilöä. Toteutunut henkilötyövuosien määrä oli 61 henkilötyövuotta. Vuoden 2004 aikana toimintayksikön vaihtuvuus (päätyneet työsuhteet) oli kolme henkilöä (edellisenä vuonna viisi).

2.3.2 Kustannukset

Alla olevissa taulukoissa näkyvät vuosina 2001–2004 valmistuneiden tilivirastojen ja talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen tilintarkastusten keskeiset kustannustiedot eli tarkastuspäivän kustannus ja tarkastusten keskimääräiset kustannukset. Molemmat on laskettu toimintayksikölle kohdistettujen erilliskustannusten pohjalta ilman vi-

rastotason yhteiskustannuksia. Välittömät kustannukset muodostuvat palkoista eläke- ja muine henkilösivukustannuksineen sekä välittömistä matkakustannuksista. Erilliskustannusten toinen ryhmä ovat johtamisen, kehittämisen ja tukitoiminnan kustannukset. Poissaolokustannukset ovat pääosin vuosilomakustannuksia.

Tarkastuspäivää kohden lasketut erilliskustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 4,4 prosenttia. Kolmen vuoden kasvu oli yhteensä 5,6 prosenttia.

Tarkastusten keskimääräinen kustannus nousi edellisestä vuodesta 5,6 prosenttia. Kolmen vuoden kasvu oli yhteensä 25,0 prosenttia. Kolmen vuoden kasvuun vaikuttaa keskimääräisten tarkastuspäivien lisääminen 61 päivästä 70 päivään vuonna 2003.

2.3.3 Kehittäminen ja asiantuntijatoiminta

Henkilöstön kehittämiseen käytettiin toimintayksikössä vuonna 2004 keskimäärin 15,7 päivää /henkilötyövuosi (2003 13,4 päivää), josta koulutukseen osallistumiseen 8,9 päivää/henkilötyövuosi. Toimintayksikön

TILINTARKASTUKSEN TULOSALUEEN KUSTANNUKSET/TARKASTUSPÄIVÄ €				
	2001	2002	2003	2004
Välittömät	188	196	202	210
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	104	100	94	96
Poissaolot	64	67	64	70
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastuspäivä	356	363	360	376
Muutos 2003–2004, %				4,4 %
Muutos 2001–2004, %				5,6 %

TILINTARKASTUKSEN TULOSALUEEN KUSTANNUKSET/TARKASTUS €				
	2001	2002	2003	2004
Välittömät	11 207	11 962	14 055	14 830
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	6 197	6 088	6 578	6 733
Poissaolot	3 788	4 103	4 456	4 939
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastus	21 192	22 153	25 089	26 502
Muutos 2003–2004, %				5,6 %
Muutos 2001–2004, %				25,0 %

omaan kehittämistoimintaan käytettiin 225 henkilötyöpäivää eli 1,8 prosenttia tehollisesta työajasta (2003 2,5 %, 2002 2,8 % ja 2001 3,3 %).

2.4 Toiminnantarkastuksen tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus

2.4.1 Tuloksellisuus ja tavoitteiden saavuttaminen

Tavoitteena oli saattaa kertomusvuonna loppuun 31 toiminnantarkastusta. Toteutumaksi tuli 29 loppuunsaatettua tarkastusta.

Päätökseen saatetuista 29 tarkastuksesta annettiin yhteensä 25 tarkastuskertomusta, 2 selvitystä sekä yksi esiselvitys. Yksi tarkastus päättyi kirjeeseen. Vuonna 2003 saatettiin loppuun 35 tarkastusta, vuonna 2002 vastaavasti 32.

Kertomusvuoden alkaessa oli vireillä 32 edelliseltä vuodelta jatkuvaa tarkastusta ja seitsemän esiselvitystä. Näistä 39 aiheesta päätökseen saatettiin kertomusvuoden kuluessa 23. Edelliseltä vuodelta jatkuneiden tarkastusten lisäksi vuoden 2004 toimintasuunnitelmaan sisällytettiin kertomusvuoden alussa 36 uutta aihetta sekä vuoden kuluessa vielä lisää siten, että uusia aiheita suunnitelmassa oli kaikkiaan 47. Näistä 36 käynnistettiin esiselvityksellä tai suoraan tarkastuksen muodossa. Uusista aiheista valmistui 26 esiselvitystä ja kuusi tarkastusta saatettiin vuoden aikana loppuun.

Varsinaisiin toiminnantarkastuksiin käytettiin kertomusvuonna 6 702 henkilötyöpäivää (2003 7 781 htp, 2002 7 704 htp, 2001 6 491 htp). Vuoden aikana päätökseen saatettuihin tarkastuksiin käytettiin 6 462 henkilötyöpäivää eli keskimäärin 223 henkilötyöpäivää/tarkastus (2003 224 htp 2002 256 htp, 2001 256 htp). Muihin tilintarkastuksiin käytettiin yhteensä 30 päivää.

Varsinaisen toiminnantarkastuksen ohella käytettiin erilaisiin asiantuntijatehtäviin 339 henkilötyöpäivää.

Lisäksi päätökseen saatettiin yksi kansainvälinen rinnakkaistarkastus.

Ulkoisiin suoritteisiin käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta oli 62 prosenttia (2003 70 %, 2002 70 %, 2001 66 %). Tehollisen työajan lasku selittyy pääasiassa erilaisen kehittämistoimien toteuttamisella sekä hallinnonala-selvitysten käyttöönnotolla.

Tarkastuskertomukset julkaistiin painetussa muodossa. Jakelu on käsittänyt asianomaiset viranomaistahot hallinnossa, kansanedustajat, eduskunnan valtiovarainvaliokunnan ja erikoisvaliokunnat, valtiontilintarkastajain kanslian, valtiovarainministeriön, valtioneuvoston controllerin ja oikeuskanslerin viraston. Kertomukset ovat olleet yleisesti saatavilla ja jokaisesta kertomuksesta on annettu lehdistötiedote. Tarkastuskertomukset ja niitä koskevat lehdistötiedotteet ovat luettavissa tarkastusviraston Internet-sivuilla, kertomusten tiivistelmät ruotsin ja englannin kielellä.

Tarkastuskertomusten normaalin jakelun ohella toiminnantarkastusten vaikuttavuutta takaavat eduskunnalle annettava kertomus tarkastusviraston toiminnasta sekä tarkastusten jälkiseuranta. Eduskuntakertomus sisältää katsauksen hallinnon tilaan toiminnantarkastusten perusteella. Eduskuntakertomus palvelee valtion talousarvioesityksen eduskuntakäsittelyä ja tarjoaa tietoja hallituksen tilinpäätöksen ja hallituksen kertomuksen valtiovarain hoidosta ja tilasta lukemista ja tulkintaa varten. Jokaisesta toiminnantarkastuksesta tehdään tarkastusvirastossa jälkiseurantaraportti, johon kirjataan toteutuneet ja edellytetyt muutokset.

2.4.2 Kustannukset

Vuonna 2004 valmistuneiden toiminnantarkastusten keskeiset kustannustiedot eli henkilötyöpäivän hinta ja tarkastusten keskimääräiset kustannukset esitetään alla olevissa taulukoissa. Molemmat luvut lasetaan tulosalueen erilliskustannusten pohjalta. Erilliskustannuksiin sisältyvät välittömät kustannukset ovat lähinnä valmistuneisiin tarkastuksiin välittömästi käytetyn työajan

TOIMINNANTARKASTUKSEN TULOSALUEEN KUSTANNUKSET/TARKASTUSPÄIVÄ €				
	2001	2002	2003	2004
Välittömät	190	171	177	212
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	108	85	79	115
Poissaolot	76	61	61	84
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastuspäivä	373	317	317	411
Muutos 2003–2004, %				29,7 %
Muutos 2001–2004, %				10,2 %

TOIMINNANTARKASTUKSEN TULOSALUEEN KUSTANNUKSET/TARKASTUS €				
	2001	2002	2003	2004
Välittömät	48 608	43 680	39 501	47 178
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	27 609	21 753	17 775	25 665
Poissaolot	19 443	15 681	13 667	18 824
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastus	95 660	81 114	70 943	91 667
Muutos 2003–2004, %				29,2 %
Muutos 2001–2004, %				- 4,2 %

palkkoja sekä sotu- ja eläkemaksuja. Erilliskustannusten toinen ryhmä koostuu toiminnan johtamisesta, kehittämisestä, koulutukseen osallistumisesta ja muusta tukitoiminnasta. Kolmas ryhmä koostuu palkallisesta poissaolosta aiheutuvista palkoista sekä sotu- ja eläkemaksuista.

Toimintavuonna valmistuneiden tarkastusten keskimääräiset kustannukset ovat kasvaneet edellisvuonna valmistuneisiin tarkastuksiin verrattuna 29,2 prosenttia jäaden silti pienemmiksi kuin vuonna 2001. Tarkastuspäivää kohti laskettuna kustannukset ovat edellisvuoteen verrattuna kasvaneet 29,7 prosenttia. Kasvua on myös kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen nähden. Rahanarvon muutos ja ansiotason yleinen nousu sisältyvät lukuihin.

2.4.3 Kehittäminen

Sisäiseen kehittämiseen käytettiin 568 henkilötöypäivää eli 4,9 prosenttia tehollisesta työajasta (2003, 398 htp 3,2 %, 2002, 398 htp 3,3 %, 2001 461 htp 4,1 %).

Toiminnantarkastajat käyttivät koulutukseen keskimäärin 9,4 htp/htv (2003 6,1 htp, 2002 7,0 htp, 2001 7,5 htp).

Henkilöstökoulutuksen painopiste oli edelleen toiminnantarkastajien ammatillisessa täydennyskoulutuksessa. Tämän erityisosaamiseen tähtäävän koulutuksen hankinnassa toiminnantarkastajat ovat hyödyntäneet koulutusorganisaatioiden ja virastojen järjestämää koulutusta. Lisäksi on ollut mahdollisuus osallistua tilintarkastuksen toimintayksikön järjestämään koulutukseen.

Toiminnantarkastuksen koulutustyöryhmän organisoimana jatkettiin aiemmin käynnistynyttä luentosarjaa hallinnon ja kansalaisten välisistä vuorovaikutussuhteista. Alustajina oli eri puolueiden kansanedustajia ja euroedustajia.

Koulutustyöryhmä järjesti ajankohtaiskoulutusta seuraavista aiheista: uusi hallintolaki, syyttäjäviranomaisen näkemykset avustusten hallinnoimisen ongelmista, aluehallinnon kehittäminen ja lakien vaikutusten arviointi.

Aihepiiristä vuorovaikutus järjestettiin kaksi tilaisuutta. Aihetta käsiteltiin kevääl-

lä järjestetyssä viestintäkoulutuksessa sekä syksyn kehittämisteemaseminaarissa. Koulutustyöryhmä organisoivat kehittämis- ja informaatiotilaisuuksia, joita toteutettiin toiminnan tarkastuksen kehittämistyöryhmien sekä tietohallinnon kanssa yhteistyössä. Aiempien vuosien tapaan viraston uusille työntekijöille järjestettiin nelipäiväinen tulokaskoulutus syksyllä 2004.

Kansainvälisyyttä koulutustyöryhmän työskentelyyn toi osallistuminen Pohjoismaiden tarkastusvirastojen yhteiseen koulutusseminaariin Oslossa sekä tilaisuus, jossa kuultiin kokemuksia Euroopan tilintarkastustuomioistuimen (ECA) tarkastustyöstä.

2.4.4 Kantelut ja väärinkäytökset

Tarkastusvirasto on seurannut ja käsitellyt valtionhallinnossa tapahtuvia väärinkäytöksiä ja niiden aiheuttamia valtiontaloudellisia vaikutuksia sekä hallinnon toimenpiteitä niiden torjunnassa. Esiin tulleiden epä-

kohtien, virheiden ja väärinkäytösten esiintymistä vastaisuudessa on pyritty estämään jo ennakolta tarkastuksellisin keinoin olemalla yhteydessä asianomaisiin viranomaisiin, edellyttämällä heiltä korjaavia toimenpiteitä sekä käynnistämällä tarpeen vaatiessa aihepiiriä koskevia tarkastuksia.

Kanteluja saapui tarkastusvirastoon kertomusvuoden aikana 49 (2003 31 kpl ja 2002 53 kpl). Niistä käsiteltiin toimintavuoden aikana yhteensä 43 (2003 38 kpl ja 2002 37 kpl). Kanteluja tekivät sekä yksityiset henkilöt että yhteisöt. Valtion virastot ja laitokset tekivät 25 ilmoitusta valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 16 §:ssä tarkoitetuista väärinkäytöksistä (2003 17 ilmoitusta). Lisäksi EU-tukia hallinnoivat ministeriöt lähettivät komission asetuksessa (EY) N:o 1681/94 säädetyt tukien valvontaa koskevat ilmoituksensa tiedoksi tarkastusvirastolle. Ilmoitukset tehdään kunkin rakennerahaston osalta neljännesvuosittain.

3 Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot sekä tilinpäätöksen laskelmien tarkastelu

3.1 Tilinpäätöslaskelmat

Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2004–31.12.2004		1.1.2003–31.12.2003	
TOIMINNAN TUOTOT				
Muut toiminnan tuotot	<u>909,59</u>	909,59	<u>67,00</u>	67,00
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:				
Ostot tilikauden aikana	124 596,90		98 705,30	
Henkilöstökulut	7 333 102,59		7 267 689,12	
Vuokrat	946 708,85		952 549,96	
Palvelujen ostot	829 893,23		788 884,70	
Muut kulut	247 711,51		236 933,05	
Poistot	<u>143 288,27</u>	<u>9 625 301,35</u>	<u>140 981,85</u>	<u>9 485 743,98</u>
JÄÄMÄ I		-9 624 391,76		-9 485 676,98
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-350 077,50</u>	<u>-350 077,50</u>	<u>-388 792,95</u>	<u>-388 792,95</u>
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-9 974 469,26</u>		<u>-9 874 469,93</u>

Tase

	31.12.2004		31.12.2003	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	5 607,14		18 522,60	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>14 637,47</u>	20 244,61	<u>25 508,79</u>	44 031,39
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	180 499,98		280 419,34	
Kalusteet	<u>13 225,21</u>	<u>193 725,19</u>	<u>21 411,76</u>	<u>301 831,10</u>
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ		213 969,80		345 862,49
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>1 112,20</u>	1 112,20	<u>111,99</u>	111,99
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	<u>431,80</u>	<u>431,80</u>	<u>399,45</u>	<u>399,45</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		<u>1 544,00</u>		<u>511,44</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>215 513,80</u>		<u>346 373,93</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-819 653,02		-819 653,02	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-197 995,84		-260 376,46	
Pääoman siirrot	9 841 469,91		9 936 850,55	
Tilikauden kulujäämä	<u>-9 974 469,26</u>	-1 150 648,21	<u>-9 874 469,93</u>	-1 017 648,86
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	35 456,69		44 484,87	
Tilivirastojen väliset tilitykset	187 047,01		178 818,57	
Edelleen tilittettävät erät	121 835,33		117 334,03	
Siirtovelat	<u>1 021 822,98</u>	<u>1 366 162,01</u>	<u>1 023 385,32</u>	<u>1 364 022,79</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>1 366 162,01</u>		<u>1 364 022,79</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>215 513,80</u>		<u>346 373,93</u>

Talousarvion toteutumalaskelma

1.1.2004–31.12.2004

	Tilinpäätös 2003	Talousarvio 2004	Tilinpäätös 2004	Vertailu talousarvio / tilinpäätös
MENOARVIOTILIT				
21.40.21 Toimintamenot (S2V)	0,00	10 020 000,00	10 020 000,00	0,00
22.40.21 Toimintamenot (S2V)	9 569 000,00	0,00	0,00	0,00
21.40.19 Arvonlisävero (A)	0,00	393 000,00	350 077,50	42 922,50
22.02.19 Arvonlisävero (A)	388 792,95	0,00	0,00	0,00
Menoarviotilit yhteensä	<u>9 957 792,95</u>	<u>10 413 000,00</u>	<u>10 370 077,50</u>	<u>42 922,50</u>
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	<u>9 957 792,95</u>	<u>10 413 000,00</u>	<u>10 370 077,50</u>	<u>42 922,50</u>

3.2 Tilinpäätöslaskelmien liitteenä annettavat tiedot

LIITE 1

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA JA NIIDEN MUUTOKSISTA

Tarkastusvirastossa suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Tarkastusvirastolla ei ole kansallisuusomaisuutta.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

KÄYTTÖOMAISUUS	Poisto- menetelmä	Poistoaika	Vuotuinen poisto- %	Jäännös- arvo- %
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta	33	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poistoaikaa			
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja laitteet				
Autot ja muut maankuljetusvälineet	tasapoisto	7 vuotta	14	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	3 vuotta	33	0
Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Kalusteet				
Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 1 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

LIITE 2

HENKILÖSTÖKULUT JA LUONTOISEDUT SEKÄ LOMAPALKKAVELAT

Henkilöstökulut ja luontoisedut	1.1.-31.12.2004 euroa	1.1.-31.12.2003 euroa
- Palkat ja palkkiot *)	5 824 819,96	5 727 114,97
- Luontoisedut	130 019,60	132 888,00
- Eläkekulut	1 095 078,33	1 125 077,71
- Muut henkilösivukulut	413 204,30	415 496,44
Yhteensä	7 463 122,19	7 400 577,12

*) Vuonna 2004 palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 11 990,00 euroa.
*) Vuonna 2003 palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 8 518,00 euroa.

Lomapalkkavelat	1.1.2004	31.12.2004	Muutos euroa
Lomapalkkavelka	814 576,72	816 804,94	2 228,22
Henkilösivukuluvelka	208 808,60	205 018,04	-3 790,56
Lomapalkkavelat yhteensä	1 023 385,32	1 021 822,98	-1 562,34

LIITE 3

KANSALLISOMAISUUDEN JA KÄYTTÖOMAISUUDEN HANKINTAMENOJEN JA MUIDEN
PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN MUUTOKSET, €

Hankintameno sisältää kaikki käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei tilikauden alussa ollut vielä loppunut, vaikka niiden hankintameno olisi jo kokonaan poistettu.

Tarkastusvirastolla ei ole kansallisomaisuutta.

KÄYTTÖOMAISUUS	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2004	251 241,30	32 613,81	283 855,11
Lisäykset			
Vähennykset	2 315,96		2 315,96
Hankintameno 31.12.2004	248 925,34	32 613,81	281 539,15
Kertyneet poistot 1.1.2004	232 718,70	7 105,02	239 823,72
Vähennysten kertyneet poistot	2 315,96		2 315,96
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	12 915,46	10 871,32	23 786,78
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Tilikauden arvonalennukset			
Kertyneet poistot 31.12.2004	243 318,20	17 976,34	261 294,54
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2004	5 607,14	14 637,47	20 244,61

KÄYTTÖOMAISUUS	Aineelliset hyödykkeet		
	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2004	855 200,16	73 936,53	929 136,69
Lisäykset	11 395,58		11 395,58
Vähennykset	67 163,35		67 163,35
Hankintameno 31.12.2004	799 432,39	73 936,53	873 368,92
Kertyneet poistot 1.1.2004	574 780,82	52 524,77	627 305,59
Vähennysten kertyneet poistot	67 163,35		67 163,35
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	111 314,94	8 186,55	119 501,49
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2004	618 932,41	60 711,32	679 643,73
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2004	180 499,98	13 225,21	193 725,19

LIITE 4**ARVONKOROTUKSET**

Tarkastusvirastossa ei ole tehty kansallis- ja käyttöomaisuuteen liittyviä arvonkorotuksia.

LIITE 5**MYÖNNETYT VARAINHOITOVUODEN PÄÄTTYESSÄ VOIMASSA OLLEET LAINAT ERITELTYINÄ.**

Tarkastusvirastolla ei ole myönnettyjä varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita lainoja.

LIITE 6**MYÖNNETYT VARAINHOITOVUODEN PÄÄTTYESSÄ VOIMASSA OLLEET VALTIONTAKAUKSET, VALTION TAKUUT JA MUUT VASTUUSITOUKSET ERITELTYINÄ**

Tarkastusvirastolla ei ole varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita myönnettyjä valtiontakauksia, valtion takuita ja muita vastuusitoumuksia.

LIITE 7**PERUSTE, JONKA MUKAISTA KURSSIA ON KÄYTETTY MUUNNETTAESSA ULKOMAARAHAN MÄÄRÄISET VELAT, SAAMISET JA MUUT SITOUKSET SUOMEN RAHAKSI**

Tarkastusvirastolla ei ole ulkomaanrahan määräisiä velkoja, saamisia ja muita sitoumuksia.

LIITE 8**HALLINNASSA OLEVAT ERI YHTIÖIDEN ERILAJISET OSAKKEET JA OSUUDET SEKÄ MUUT OSAKKEISIIN RINNASTETTAVAT ARVOPAPERIT**

Tarkastusvirastolla ei ole hallinnassaan osakkeita, osuuksia eikä muita osakkeisiin rinnastettavia arvopapereita

LIITE 9**HALLINNASSA OLEVA KANSALLISOMAISUUS, JOTA EI OLE MERKITYT TASEESEEN**

Tarkastusvirastolla ei ole hallinnassaan kansallisomaisuutta.

LIITE 10**SELVITYS KIRJANPIDON TÄYDENTÄMISESTÄ TILINPÄÄTÖKSESSÄ TALOUSARVIOASETUKSEN 42 F §:N 2 MOMENTISSA TARKOITETULLA TAVALLA**

Tuotannontekijöiden hankinnasta aiheutuneet menot ja suoritteiden myynnistä saadut tulot on kirjattu suoriteperusteiden mukaan. Tilivirastolla ei ole muita menoja ja tuloja.

LIITE 11**ERITTELY SEURAAVAAN VARAINHOITOVUOTEEN SIIRRETYISTÄ MÄÄRÄRAHOISTA**

Siirretyt määrärahat	Alkusaldo 1.1.2004	Kertymä vuoden aikana	Saldo 31.12.2004
4.03.22.40.21 Toimintamenot (S2V)	-544 231,45	544 231,45	0,00
4.04.21.40.21 Toimintamenot (S2V)	0,00	-1 070 170,04	-1 070 170,04
Siirretyt määrärahat yhteensä	-544 231,45	-525 938,59	-1 070 170,04

LIITE 12

TALOUSARVIOSSA MYÖNNETYT VALTUUDET SEKÄ NIIDEN KÄYTTÖ JA KÄYTÖSTÄ AIHEUTUVAT MENOT

Tarkastusvirastolla ei ole talousarviossa myönnettyjä valtuuksia.

LIITE 13

TILINPÄÄTÖKSEN TÄSMÄYTYSLASKELMA 31.12.2004

1. Kulujäämä	-9 974 469,26
2. Kirjaukset, jotka ovat mukana tuotto-/kulujäämässä, mutta eivät talousarvion yli-/alijäämässä.	
Debet+/Kredit-	
2.1 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, joita ei kirjata talousarviokirjanpitoon	141 725,93
2.2 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa joko talousarvio- tai siirretyn määrärahan tilille kirjaamista 0,00 odottavien erien tileille	
2.3 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa siirrettyjen määrärahojen tileille	-525 938,59
2.4 Liikekirjanpidon tuotot, kulut ja tekniset kirjaukset, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa rästien erittelytileille	0,00
2.5 Liikekirjanpidon tuotot ja kulut, jotka on kirjattu talousarviokirjanpidon tililuokassa ulkopuolisen rahoituksen tilille	0,00
3. Kirjaukset, jotka eivät ole mukana tuotto-/kulujäämässä, mutta ovat mukana talousarvion yli-/alijäämässä.	
Debet-/Kredit+	
3.1 Liikekirjanpidon tasetilikirjaukset, jotka on kirjattu talousarviotulona tai -menona	-11 395,58
4. Laskelma yhteensä	-10 370 077,50
5. Talousarvion alijäämä	10 370 077,50
6. Ero	<u>0,00</u>

LIITE 14

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

OMA PÄÄOMA (euroa)	2004	2003
Valtion pääoma 1.1.1998	-819 653,02	-819 653,02
Edellisten tilikausien pääoman muutos 1.1.	-260 376,46	-196 256,74
Tilinavaussiirto (Tilikauden kulujäämä)	-9 874 469,93	-9 250 002,74
Tilinavaussiirto (Pääoman siirrot)	9 936 850,55	9 185 883,02
Edellisten tilikausien pääoman muutos 31.12.	-197 995,84	-260 376,46
Pääoman siirrot 1.1.	9 936 850,55	9 185 883,02
Tilinavaussiirto	-9 936 850,55	-9 185 883,02
Siirrot valtion yleisiltä maksuliikemenotileiltä	9 967 565,44	9 988 208,98
Siirrot valtion yleisille maksuliiketulotileille	-126 095,53	-51 358,43
Siirrot läheteiden tililtä	0,00	0,00
Tilivirastojen väliset hallinnan siirrot	0,00	0,00
Yhteishankinnoista aiheutuvat menonsiirrot	0,00	0,00
Pääoman siirrot 31.12.	9 841 469,91	9 936 850,55
Tilikauden kulujäämä 1.1.	-9 874 469,93	-9 250 002,74
Tilinavaussiirto	9 874 469,93	9 250 002,74
Tilikauden kulujäämän siirto taseeseen	-9 974 469,26	-9 874 469,93
Tilikauden kulujäämä 31.12.	-9 974 469,26	-9 874 469,93
Valtion pääoma yhteensä 31.12.	-1 150 648,21	-1 017 648,86

Tarkastusvirastolla ei ole aloittavan taseen hyväksymisen jälkeen tuloina tai menoina kirjattuja omaisuus- ja velkaeria.

LIITE 15

TUOTTO- JA KULULASKELMAAN KIRJATTAVA TALOUSARVION ULKOPUOLINEN RAHOITUS

Tarkastusvirastolla ei ole tuotto- ja kululaskelmaan kirjattavaa talousarvion ulkopuolista rahoitusta.

LIITE 16

TASEeseen SISÄLTYYVÄT RAHASTOIDUT VARAT

Tarkastusvirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

LIITE 17

TASEeseen SISÄLTYMÄTTÖMÄT TILIVIRASTON HALLINNOIMAT RAHASTOIDUT VARAT, SÄÄTIÖT JA YHDISTYKSET

Tarkastusvirastolla ei ole taseeseen sisällyttömiä tiliviraston hallinnoimia rahastoituja varoja, säätiöitä ja yhdistyksiä.

LIITE 18**ARVIOMÄÄRÄRAHOJEN YLITYKSET JA NIIDEN PERUSTELUT**

Tarkastusvirastolla ei ole arviomäärärahojen ylityksiä.

LIITE 19**SELVITYS TILINPÄÄTÖKSEN LAADINNAN PERUSTEISTA**

Tilinpäätös on laadittu valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaisten poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Poistoaika on atk-ohjelmien ja -laitteiden kohdalla kolme vuotta, virka-auton kohdalla seitsemän vuotta sekä kaikkien muiden koneiden, laitteiden ja toimistokalusteiden kohdalla viisi vuotta. Tilivirastolla ei ole kansallisomaisuutta.

Toiminnan tuotoissa tuotot sisältävät käytöstä poistetun omaisuuden myyntitulot.

Toiminnan kuluissa henkilöstökulut sisältävät Valtiontalouden tarkastusviraston virkapalkat, lomarahat, ylityöt, asiantuntijapalkkiot, koulutuspalkkiot, muut palkkiot, lomapalkkavelan muutoksen sekä henkilöstösivukulut. Muut kulut sisältävät matkakulut, koti- ja ulkomaiset jäsenmaksut, käyttöoikeusmaksut, Valtiokonttorille maksetut liikennevahinkomaksut sekä muut julkisyhteisöille maksettavat pakolliset maksut, jotka eivät ole veroja.

Taseen vieraassa pääomassa olevat lyhytaikaiset siirtovelat sisältävät lomapalkkavelan.

Valtiontalouden tarkastusviraston liikekirjanpidossa kirjausperusteena on maksuperusteen mukainen kirjaus. Tilinpäätöksessä kirjaukset on oikaistu suoritusperusteen mukaisiksi.

3.3 Tilinpäätöksen laskelmien tarkastelu

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN VUONNA 2004

TALOUSARVIOTILI						
	Määräraha	Edellisiltä	Käytettävissä	Käytetty tai	Siirretty	Vertailu
	Vuodelta	vuosilta		kertynyt	vuodelle	talous-
	2004	€	€	€	2005	arvioon
	€	€	€	€	€	€
21.40.21 Toimintamenot (S2V)	10 020 000,00	0,00	10 020 000,00	8 949 829,96	1 070 170,04	0,00
22.40.21 Toimintamenot(S2V)	0,00	544 231,45	544 231,45	544 231,45	0,00	0,00
YHTEENSÄ	10 020 000,00	544 231,45	10 564 231,45	9 494 061,41	1 070 170,04	0,00
21.40.19 Arvonlisäveromenot (A)	393 000,00	0,00	393 000,00	350 077,50	0,00	42 922,50
<p>Tarkastusviraston käytössä olevat määrärahat olivat yhteensä noin 10,6 miljoonaa euroa, josta edelliseltä vuodelta siirtyneen määrärahan osuus oli 5,2 prosenttia. Vuodelle 2005 määrärahoja siirtyi 1 070 170 euroa.</p> <p>Tarkastusviraston toiminnan kulut olivat noin 9,6 miljoonaa euroa, josta henkilöstökulut olivat 76,2 prosenttia. Kulurakenteessa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.</p>						

4 Sisäinen valvonta

Tarkastusviraston sisäistä valvontaa toteutetaan vaikuttamalla viraston valvontaympäristöön sekä laskentajärjestelmillä ja toimintoprosesseihin sisään rakennetuin kontrollein. Sisäisen valvonnan rakenteista ja menettelyistä on määrätty viraston taloussäännössä, jota jatkuvasti kehittämällä luodaan osaltaan perusteet sisäisen valvonnan toimivuudelle ja kattavuudelle. Johto vastaa sisäisen valvonnan toteutumisesta. Taloussääntö edellyttää koko henkilöstön vaikuttavan työtehtäviensä ja vastuidensa alueella sisäisen valvonnan asianmukaisuuteen.

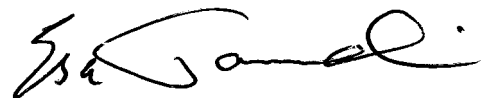
Lisäksi suoritetaan sisäistä tarkastusta vahvistettujen sääntöjen ja tarkastussuunnitelman mukaisesti. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa johtoa varmistamaan, että tarkastusvirastossa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat viraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, viraston hallussa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä viraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta. Vuoden 2004 tarkastusta on erilaisten aineistoanalyysien lisäksi kohdistettu keskeisiin talous- ja palkkahallinnon toimintoprosesseihin. Tarkastuksesta on vastannut tarkastusviraston ylitarkastaja, joka tässä tehtävässään toimii pääjohtajan välittömässä alaisuudessa.

Virasto on viivytyksettä toteuttanut ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen esittämät kehittämissuosituksia.

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 22. maaliskuuta 2005.

Tapio Leskinen
Pääjohtaja

Esa Tammelin
Suunnittelupäällikkö

VIRASTON JOHTORYHMÄ

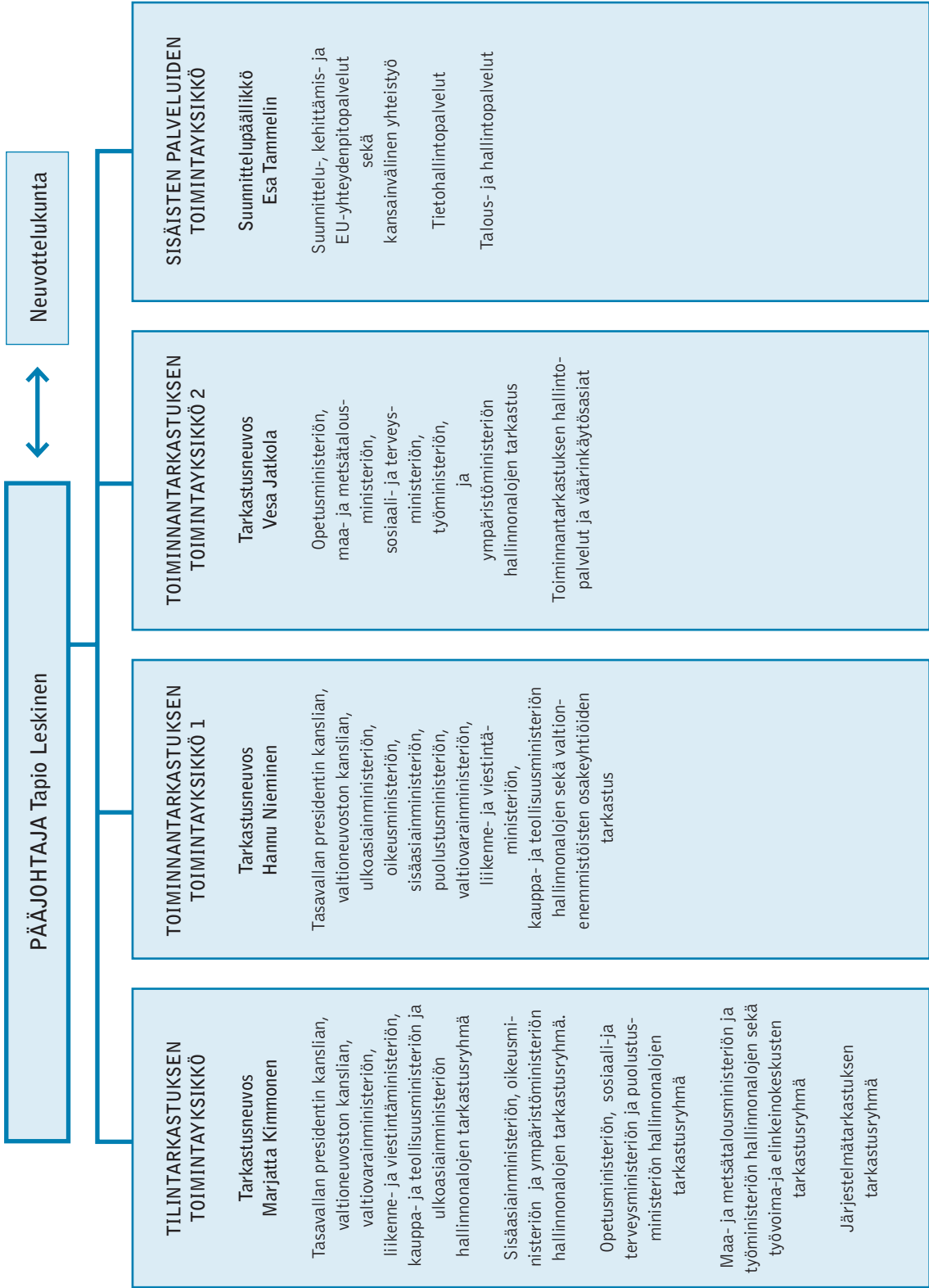
Tarkastusneuvos
Vesa Jatkola

Suunnittelupäällikkö
Esa Tammelin

Tarkastusneuvos
Marjatta Kimmonen

Pääjohtaja
Tapio Leskinen

Tarkastusneuvos
Hannu Nieminen

LIITE 1 • ORGANISAATIO JA TEHTÄVÄJAKO

LIITE 2 • LOPPUSUORITTEET VUONNA 2004

Tilintarkastus

TASAVALLAN PRESIDENTIN KANSLIA
Tasavallan presidentin kanslia 297/53/03

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
Valtioneuvoston kanslia 298/53/03

ULKOASIAINMINISTERIÖN
HALLINNONALA
Ulkoasiainministeriö 299/53/03

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
Oikeusministeriö 300/53/03
Rikosseuraamusvirasto 301/53/03

SISÄASIAINMINISTERIÖN
HALLINNONALA
Sisäasiainministeriö 302/53/03
Ulkomaalaisvirasto 303/53/03
Ahvenanmaan lääninhallitus 304/53/03
Etelä-Suomen lääninhallitus 305/53/03
Itä-Suomen lääninhallitus 306/53/03
Lapin lääninhallitus 307/53/03
Länsi-Suomen lääninhallitus 308/53/03
Oulun lääninhallitus 309/53/03
Väestörekisterikeskus 310/53/03
Helsingin kihlakunnan
poliisilaitos 311/53/03
Keskusrikospoliisi 312/53/03
Liikkuva poliisi 313/53/03
Suojelupoliisi 314/53/03
Poliisin tekniikkakeskus 315/53/03
Poliisikoulu 316/53/03
Poliisiammattikorkeakoulu 317/53/03
Pelastusopisto 318/53/03
Rajavartiolaitos 319/53/03

PUOLUSTUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA
Puolustusministeriö 320/53/03
Puolustusvoimat 321/53/03
Puolustushallinnon
rakennuslaitos 322/53/03

VALTIOVARAINMINISTERIÖN
HALLINNONALA
Valtiovarainministeriö 323/53/03
Valtion taloudellinen
tutkimuskeskus 324/53/03
Valtiokonttori 325/53/03
Verohallitus 326/53/03
Tullihallitus 327/53/03
Tilastokeskus 328/53/03

OPETUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA
Opetusministeriö 329/53/03
Opetushallitus 330/53/03
Helsingin yliopisto 331/53/03
Joensuun yliopisto 332/53/03
Jyväskylän yliopisto 333/53/03
Kuopion yliopisto 334/53/03
Lapin yliopisto 335/53/03
Oulun yliopisto 336/53/03
Tampereen yliopisto 337/53/03
Turun yliopisto 338/53/03
Vaasan yliopisto 339/53/03
Åbo Akademi 340/53/03
Teknillinen korkeakoulu 341/53/03
Lappeenrannan teknillinen
korkeakoulu 342/53/03
Tampereen teknillinen yliopisto 343/53/03
Helsingin kauppakorkeakoulu 344/53/03
Svenska handelshögskolan 345/53/03
Turun kauppakorkeakoulu 346/53/03
Kuvataideakatemia 347/53/03
Sibelius -Akademian 348/53/03
Taideteollinen korkeakoulu 349/53/03
Teatterikorkeakoulu 350/53/03
Kansallisarkisto 351/53/03
Suomen Akatemia 352/53/03
Valtion taidemuseo 353/53/03
Museovirasto 354/53/03
Suomenlinnan hoitokunta 355/53/03

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN		Etelä-Savon työvoima- ja	
HALLINNONALA		elinkeinokeskus	
Maa- ja metsätalousministeriö	356/53/03	Hämeen työvoima- ja elin-	398/53/03
Maa- ja metsätalousministeriön		keinokeskus	399/53/03
tietopalvelukeskus	357/53/03	Kaakkois-Suomen	
Maa- ja elintarviketalouden		työvoima- ja elinkeinokeskus	400/53/03
tutkimuskeskus	358/53/03	Kainuun työvoima- ja elin-	
Kasvintuotannon		keinokeskus	401/53/03
tarkastuskeskus	359/53/03	Keski-Suomen	
Metsäntutkimuslaitos	360/53/03	työvoima- ja elinkeinokeskus	402/53/03
Riista- ja kalatalouden		Lapin työvoima- ja	
tutkimuslaitos	361/53/03	elinkeinokeskus	403/53/03
Maanmittauslaitos	362/53/03	Pirkanmaan työvoima- ja	
Geodeettinen laitos	363/53/03	elinkeinokeskus	404/53/03
Eläinlääkintä- ja		Pohjanmaan työvoima- ja	
elintarviketutkimuslaitos	364/53/03	elinkeinokeskus	405/53/03
		Pohjois-Karjalan työvoima- ja	
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN		elinkeinokeskus	406/53/03
HALLINNONALA		Pohjois-Pohjanmaan työvoima- ja	
Liikenne- ja		elinkeinokeskus	407/53/03
viestintäministeriö	365/53/03	Pohjois-Savon työvoima- ja	
Ajoneuvohallintokeskus	366/53/03	elinkeinokeskus	408/53/03
Tiehallinto	367/53/03	Satakunnan työvoima- ja	
Merenkulkulaitos	368/53/03	elinkeinokeskus	409/53/03
Ratahallintokeskus	369/53/03	Uudenmaan työvoima- ja	
Viestintävirasto	370/53/03	elinkeinokeskus	410/53/03
Ilmatieteen laitos	371/53/03	Varsinais-Suomen työvoima- ja	
Merentutkimuslaitos	372/53/03	elinkeinokeskus	411/53/03
KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN		SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN	
HALLINNONALA		HALLINNONALA	
Kauppa- ja		Sosiaali- ja terveysministeriö	386/53/03
teollisuusministeriö	373/53/03	Sosiaali- ja terveystalouden	
Patentti- ja rekisterihallitus	374/53/03	tutkimus- ja kehittämiskeskus	387/53/03
Geologian tutkimuskeskus	375/53/03	Vakuutusvalvontavirasto	388/53/03
Valtion teknillinen		Kansanterveyslaitos	389/53/03
tutkimuskeskus	376/53/03	Sosiaali- ja terveydenhuollon	
Turvatekniikan keskus	377/53/03	tuotevalvontakeskus	390/53/03
Mittatekniikan keskus	378/53/03	Säteilyturvakeskus	391/53/03
Teknologian		Lääkelaitos	392/53/03
kehittämiskeskus	379/53/03		
Kuluttajavirasto	380/53/03	TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	
Kuluttajatutkimuskeskus	381/53/03	TYÖministeriö	393/53/03
Kuluttajavalituslautakunta	382/53/03		
Kilpailuvirasto	383/53/03	YMPÄRISTÖMINISTERIÖN	
Matkailun edistämiskeskus	384/53/03	HALLINNONALA	
Energiamarkkinavirasto	385/53/03	Ympäristöministeriö	394/53/03
Etelä-Pohjanmaan		Suomen ympäristökeskus	395/53/03
työvoima- ja elinkeinokeskus	397/53/03	Asuntorahastovirasto	396/53/03

ERILLISTARKASTUS		78/2004 Sosiaali- ja terveysministeriön	
Valtion keskuskirjanpito ja		hallinnonalan tuloksellisuus-	
valtion tilinpäätös	497/53/03	raportointi eduskunnalle	294/54/04
TALOUSARVION ULKOPUOLISET		79/2004 Oikeusministeriön	
RAHASTOT		hallinnonalan tuloksellisuus-	
Öljysuojarahasto	495/53/03	raportointi eduskunnalle	477/54/03
Palosuojelurahasto	496/53/03	80/2004 Valtion ydinjätehuolto-	
		rahasto	50/54/04
		81/2004 Kansanopistojärjestelmä	259/54/02
		82/2004 Innovatiivisten toimien	
		alueelliset ohjelmat	439/54/03
		83/2004 Valtion liikelaitoksia	
		koskeva tuloksellisuus-	
		raportointi eduskunnalle	326/54/04
		84/2004 Resurssien käytön	
		tuottavuuden hallinta	73/54/03
		85/2004 Alkoholivalvonta	295/54/04
		86/2004 Tutkimus- ja kehittämis-	
		toiminta liikenne- ja viestintä-	
		ministeriössä	162/54/04
		87/2004 Jäteverotus	198/54/04
		88/2004 Valtionavustuslain	
		ohjausvaikutus	446/54/03
		89/2004 Paikalliset	
		toimintaryhmät	
		maaseudun kehittäjinä	399/54/02
		90/2004 Kansallisen	
		metsäohjelman toimeenpano	112/54/04
		91/2004 Luonnonmukaisen	
		tuotannon tukeminen	292/54/03
		ESISELVITYKSEEN PÄÄTTYNEET	
		Ilmatyynyalus Tuuli	109/54/04
		SELVITYKSET	
		Juomapakkausten haittavero	9/54/04
		Valtionenemmistöisten	
		osakeyhtiöiden toiminta	
		vuonna 2003	22/58/04
		KIRJEESEEN PÄÄTTYNEET	
		Valtion matkustuspalvelujen	
		hankinnat	337/54/0

Toiminnantarkastus

TARKASTUSKERTOMUKSET

67/2004 Säteilyn käytön	
valvonta	483/54/03
68/2004 Henkilöstön hankinta	
valtionhallinnossa	352/54/02
69/2004 Tuoteturvallisuus-	
valvonta	244/54/02
70/2004 Lentolisäjärjestelmä ja	
yhteys-lentotoiminta	
Puolustusvoimissa	245/54/03
71/2004 Lasten ja nuorten	
psykiatrian valtionavustus-	
menettely	393/54/01
72/2004 Finpro ry:n toiminta	186/54/03
73/2004 Hansel Oy:n rakenne-	
järjestelyt ja yhtiö osana valtion	
hankintatoimen strategiaa	44/54/02
74/2004 Ulkomaalaisviraston toiminta	
lähinnä toimintaprosessien	
näkökulmasta tarkasteltuna	138/54/03
75/2004 Geodeettisen laitoksen	
toiminta	122/54/04
76/2004 Viranomaistoiminta	
harmaan talouden ja talous-	
rikollisuuden torjunnassa	377/54/02
77/2004 Korruptio; riski kahden-	
välisen kehitysyhteistyön	
tuloksellisuudelle	435/54/03

VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTO

Annankatu 44
00100 Helsinki
PL 1119, 00101 Helsinki
puhelin (09) 4321
telekopio (09) 432 5820
s-posti: kirjaamo@vtv.fi
www-kotisivut: <http://www.vtv.fi>

Pääjohtaja Tapio Leskinen

puhelin (09) 432 5700
telekopio (09) 432 5818

Toiminnantarkastuksen toimintayksikkö 1

Tarkastusneuvos Hannu Nieminen
puhelin (09) 432 5702

Toiminnantarkastuksen toimintayksikkö 2

Tarkastusneuvos Vesa Jatkola
puhelin (09) 432 5704

Tilintarkastuksen toimintayksikkö

Tarkastusneuvos Marjatta Kimmonen
puhelin (09) 432 5703

Sisäisten palvelujen toimintayksikkö

Suunnittelupäällikkö Esa Tammelin
puhelin (09) 432 5705

